

Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo

Zyra Kombëtare e Auditimit
Nacionalna Kancelarija Revizije
National Audit Office

**IZVEŠTAJ REVIZIJE O FINANSIJSKIM IZVEŠTAJIMA OPŠTINE
MAMUŠA ZA GODINU 2019**

Priština, Jun 2020

Nacionalna Kancelarija Revizije Republike Kosova je najviša institucija ekonomske i finansijske kontrole i za svoj rad odgovara Skupštini Kosova.

Izveštaji Nacionalne Kancelarije Revizije na direktan način promovisu polaganje odgovornosti javnih institucija pošto oni pružaju održivu osnovu za zahtevanje odgovornosti od strane menadžera svake budžetske organizacije. Tako mi povećavamo poverenje u trošenju javnih fondova i odigravamo aktivnu ulogu u obezbeđivanju interesa poreskih platiša i ostalih interesnih strana u povećanju javne odgovornosti.

Ova revizija je izvršena u skladu sa Međunarodno Standardima Vrhovnih Institucija Revizije kao i sa najboljim evropskim praksama.

Generalni Revizor je odlučio o mišljenju revizije o Godišnjim Finansijskim Izveštajima Opštine Mamuša, u konsultaciji sa Pomoćnikom Generalnog Revizora Emine Fazliu, koja je nadgledala reviziju.

Izveštaj je rezultat revizije izvršene od strane Ariana Berisha-Rexhëbeqaj- vođa tima, Hysen Boqolli i Arian Zenelaj članovi, pod upravljanjem Rukovodioca Departmana Revizije Luljeta Morina.

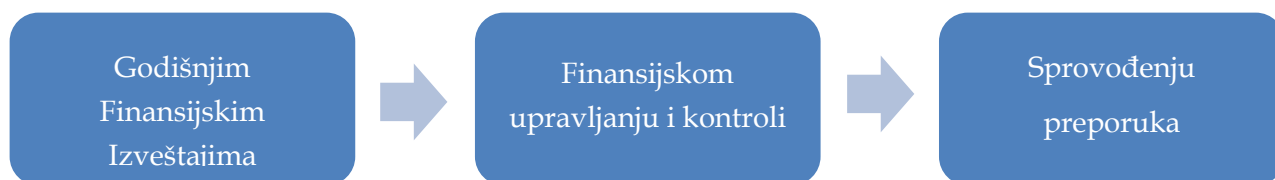
TABELA SADRŽAJA

Opšti sažetak	4
Delokrug i metodologija revizije	5
1 Mišljenje Revizije o Godišnjim Finansijskim Izveštajima	6
2 Finansijsko upravljanje i kontrola	8
3 Napredak u sprovođenju preporuka	22
Dodatak I: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR	27
Dodatak II: Pismo potvrđivanja.....	30

Opšti sažetak

Izveštaj rezimira glavna pitanja koja proističu sa revizije Opštine Mamuša za 2019. godinu, koja obuhvaća Mišljenje Generalnog Revizora (GR) o Finansijskim Izveštajima. Pregled finansijskih izveštaja za 2019 godinu je izvršen u skladu sa Međunarodnim Standardima Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR).

Revizija je fokusirana na:

Zaključci

Godišnji finansijski izveštaji su pripremljeni u skladu sa zahtevima okvira o finansijskom izveštavanju, međutim bilo je pogrešne klasifikacije rashoda.

Opština je uspostavila jedan sistem finansijskog upravljanja i kontrole, ali su ipak potrebne dodatne radnje zarad daljeg poboljšanja boljeg upravljanja a posebno rashoda. Glavne oblasti u kojima je potrebno više poboljšanja su kategorija kapitalnih investicija, upravljanje imovinom, upravljanje ljudskim resursima kao i upravljanje potraživanjima.

Opština nije pratila nijednu formalnu proceduru za praćenje primene preporuka i preduzela neophodne radnje za njihovo sprovođenje. To je dovelo do samo dela (33%)¹ preporuka koje se primenjuju, a isti nedostaci se ponavljaju u nekim oblastima.

Mišljenje Generalnog Revizora²

Ne modifikovano mišljenje sa Isticanjem pitanja

Za opširnije vidite Dodatak 1 ovog izveštaja.

Odgovor uprave na reviziju 2019

Predsednik je uzeo u obzir i složio se sa nalazima i zaključcima revizije i založio se da će adresirati date preporuke. Nacionalna Kancelarija Revizije ceni saradnju menadžmenta i osoblja opštine tokom procesa revizije.

¹ Za više vidite odeljak 3 "Napredak u sprovođenju preporuka"

² Dodatak I, objašnjava vrste mišljenja prema MSVIR-a.

Delokrug i metodologija revizije

Revizija uključuje pregled i procenu finansijskih izveštaja i ostalih finansijskih podataka, kao u nastavku:

- Da li finansijski izveštaji daju pravilan i istinit prikaz finansijskih računa i pitanja za period revizije;
- Da li su finansijski podaci, sistemi i transakcije u skladu sa važećim zakonima i pravilnicima;
- Da li su funkcije unutrašnje kontrole odgovarajuće i efikasne; i
- Da li su preduzete odgovarajuće akcije za sprovođenje preporuka revizije.

Revizija je zasnovana na proceni rizika. Analizirali smo aktivnosti Opštine, nivo oslanjanja na menadžerskim kontrolama kako bi odredili nivo detaljnih testova, koji su potrebni za obezbeđivanje dokaza koji potkrepljuju mišljenje GR-a.

Postupci su uključili pregled unutrašnjih kontrola, sistema računovodstva, nadovezane supstancijalne testove kao i nadovezani aranžmani upravljanja do one mere koje mi smatramo potrebnim za efektivno obavljanje revizije. Nalazi revizije se ne trebaju smatrati kao sveobuhvatno odslikavanje svih slabosti koje mogu postojati, ili svih poboljšanja koje se mogu izvršiti na sistemima i postupcima koji su delovali.

Odeljci u nastavku pružaju detaljni opis nalaza i preporuka u svakoj revidiranoj oblasti. Odgovori rukovodstva na rezultate revizije mogu se naći u Aneksu II.

---

1 Mišljenje Revizije o Godišnjim Finansijskim Izveštajima

Revidirali smo GFI opštine Mamuša za godinu završno sa 31 Decembrom 2019, u skladu sa Zakonom o NKR-u i Međunarodnim Standardima Vrhovnih Institucija Revizije. Revizijski pregledi su obavljani kako bi se omogućilo davanje mišljenja o GFI, koji uključuju izveštaj o primanjima i isplatama u gotovom novcu i izveštaj o izvršenju budžeta, detaljno objavljeno.

Ne modifikovano mišljenje sa Isticanjem Pitanja

Prema našem mišljenju, Godišnji Finansijski Izveštaji za godinu završno sa 31 decembrom 2019, predstavljaju pravilan i istinit prikaz u svim materijalnim aspektima, u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva za Javni Sektor, prema računovodstvu zasnovanom na gotovom novcu.

Osnova za mišljenje

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'. U skladu sa MSVIR-10 i 30, i drugim relevantnim zahtevima za reviziju GFI-a budžetskih organizacija, NKR je nezavisna od Opštine. Verujemo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i odgovarajući za obezbeđivanje osnove za mišljenje.

Isticanje Pitanja

Želimo da skrenemo vašu pažnju na činjenicu da je opština preko budžetskog planiranja i odluka Predsednika uplatila i upisala rashode u iznosu od 150,341€ u ne adekvatnim ekonomskim kategorijama. Sa ovog iznosa uplata u iznosu od 117,384€ bila je budžetirana i uplaćena sa kategorije kapitalnih investicija iako po njihovoj prirodi ovi rashodi pripadaju kategoriji roba i usluga a uplate u iznosu od 32,957€, uplaćene su odlukom Predsednika sa ne adekvatnih kategorija, Opširnije pogledajte potpoglavlje 2.1 Planiranje i izvršenje budžeta. Naše mišljenje nije modifikovano u vezi sa ovim pitanjem.

Odgovornost Menadžmenta za GFI

Predsednik Opštine Mamuša i Glavni Finansijski Službenik su odgovorni za pripremu i tačno predstavljanje Finansijskih Izveštaja u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva na Javnom Sektoru - Finansijskog Izveštavanja na osnovu Računovodstva Gotovog Novca. Takođe, menadžment je odgovoran za unutrašnje kontrole koje menadžment ocenjuje kao potrebnim za omogućavanje pripreme finansijskih izveštaja bez materijalno pogrešnih prikazivanja koje su uzrokovane bilo usred prevare bilo usred greške. To uključuje primenu Zakona br. 03/L-048 o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornostima (sa izmenama i dopunama) i pravilnik br. 01/2017 o Godišnjem Finansijskom Izvešanju Budžetske Organizacije.

Predsednik Opštine je odgovoran za obezbeđivanje praćenje procesa finansijskog izveštavanja Opštine.

Odgovornost Generalnog Revizora za reviziju GFI

Naša je odgovornost da na osnovu naše revizije izrazimo mišljenje o GFI. Revizija je izvršena u skladu sa MSVIR. Ovi standardi zahtevaju da se pridržavamo etičkih zahteva i da planiramo i izvršimo reviziju kako bismo stekli razumnu sigurnost o tome da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno pogrešna prikazivanja

Razumna sigurnost je visoki stepen sigurnosti međutim ne garantuje da će revizija koja se vrši u skladu sa MSVIR uvek identifikovati materijalno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešna prikazivanja se mogu pojaviti usled prevare ili greške a smatraju se materijalnim ukoliko, pojedinačno ili u grupi mogu da utiču na odluke koje se donose na osnovu ovih GFI.

Revizija uključuje obavljanje postupaka radi dobijanja dokaza u vezi sa finansijskim informacijama i obelodanjivanjima u GFI. Izabrani postupci zavise od procene revizora, uključujući i procenu rizika od materijalno pogrešnih prikazivanja u GFI bilo da se ona pojavljuju usled prevare ili greške. Tokom procene rizika, revizor uzima u obzir unutrašnje kontrole koje su relevantne za sastavljanje finansijskih izveštaja od strane entiteta, kako bi dizajnirao revizorske postupke koje su odgovarajući za okolnosti entiteta, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efektivnosti unutrašnjih kontrola entiteta.

Revizija uključuje i procenu prikladnosti korišćenih računovodstvenih politika, opravdanost računovodstvenih procena izvršenih od strane menadžmenta, kao i procenu prezentacije finansijskih izveštaja.

Mi komuniciramo sa menadžmentom subjekta revizije o obimu, planiranom vremenu revizije i značajnim nalazima revizije, uključujući bilo koje značajne nedostatke u unutrašnjoj kontroli koje identifikujemo tokom revizije.

Izveštaj revizije se objavljuje na veb stranici NKR-a, osim informacija koja se klasifikuju kao osetljive ili zbog drugih zakonskih i administrativnih zabrana, u skladu sa važećim zakonodavstvom.

2 Finansijsko upravljanje i kontrola

Naš rad u vezi sa Finansijski Upravljanjem i Kontrolom (FUK), odražava detaljni rad koji je preduzet o sistemima prihoda i troškova u budžetskim organizacijama. Posebno je u fokusu revizije bilo i upravljanje budžetom, pitanja nabavke kao i ljudski resursi kao i imovina i obaveze i funkciju unutrašnje revizije.

Zaključak o Finansijskom Upravljanju i Kontroli

U kontekstu finansijskog sistema, kontrola je uspostavljena, međutim, kontrola u nizu oblasti potrošnje zahteva dalje poboljšanje. Glavne oblasti u kojima je potrebno više poboljšanja su kapitalna ulaganja, upravljanje imovinom, subvencije i transferi i upravljanje ljudskim resursima. Dodatne kontrole treba primeniti i na naplatu prihoda, jer to utiče na stalni rast potraživanja.

2.1 Planiranje i izvršenje budžeta

Razmotrili smo izvore budžetskih fondova, potrošnju fondova kao i prikupljene prihode prema ekonomskim kategorijama. To je istaknuto na donjim tabelama:

Tabela 1. Izvori budžetskih fondova (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet ³	2019 Izvršenje	% Izvršenja 2019	2018 Izvršenje	2017 Izvršenje
Izvori Fondova:	2,073,560	2,120,684	1,966,586	93%	2,265,753	1,595,791
Grant Vlade -Budžet	1,989,274	1,989,274	1,880,386	95%	2,171,303	1,517,996
Pozajmljivanje	13,217	-	-	-	-	-
Prenete iz prethodne godine ⁴	-	59,846	59,844	100%	67,857	71,902
Sopstveni prihodi ⁵	71,069	71,069	25,969	37%	17,103	5,893
Spoljne donacije	-	495	387	78%	9,490	-

Konačni budžet u odnosu na početni budžet povećan je za 47,124€. Ovo povećanje je rezultat prenosa prihoda iz prethodne godine 59,846€, dok je sa druge strane ne raspoređivanje pozajmica u iznosu od 13,217€ u završni budžet Ministarstva finansija, nakon što je Trezor izvršio direktna plaćanja odlukom Ministarstva finansija. Planirano je pozajmljivanje u oblasti zdravstva, za snabdevanje osnovnim lekovima za CPM.

³ Završni Budžet - odobreni budžet od strane Skupštine koji je kasnije prilagođen od strane Ministarstva Finansija

⁴ Sopstveni prihodi opštine koji nisu potrošeni u prethodnoj godini a preneti su u aktuelnoj godini

⁵ Prijemi koje je entitet iskoristio za finansiranje sopstvenog budžeta

U 2019. godini opština je potrošila 93% konačnog budžeta ili 1,966,586, uz smanjenje realizacije za 3% u odnosu na 2018. godinu (96%). Međutim, realizacija budžeta ostaje na zadovoljavajućem nivou, a objašnjenja za trenutnu poziciju su data u nastavku.

Tabela 2. Potrošnja fondova prema ekonomskim kategorijama (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2019 Izvršenje	% Izvršenja 2019	2018 Izvršenje	2017 Izvršenje
Trošenje fondova prema ekonomskim kategorijama:	2,073,560	2,120,684	1,966,586	93%	2,265,753	1,595,791
Plate i Dnevnice	1,057,185	1,057,185	993,287	94%	897,586	834,645
Roba i Usluge	267,426	254,227	253,313	100%	218,930	178,130
Komunalije	30,212	30,212	30,178	100%	24,037	22,819
Subvencije i transferi	27,844	27,844	27,835	100%	406,036	6,350
Kapitalne Investicije	690,893	751,216	661,973	88%	719,164	553,847

Objašnjenja o promenama u kategorijama budžeta:

Konačni budžet u odnosu na početni budžet u kategoriji kapitalnih investicija povećan je za 60,323€. Većina budžeta ove kategorije potrošena je krajem godine, a to se dogodilo usled odlaganja u pokretanju nabavke i potpisivanja ugovora i kašnjenja zbog žalbi u postupcima nabavke.

Pitanje B1 – Pogrešna klasifikacija rashoda

Nalaz Kao što smo i naveli kod Isticanja pitanja, Opština Mamuša je tokom 2019 godine izvršila uplate sa ne adekvatnih ekonomskih kategorija u iznosu od 150,341€. Ove uplate su bile u suprotnosti sa Administrativnim Uputstvom 2005/08 Ekonomska Klasifikacija Rashoda (Izmenjeno i dopunjeno Aprila 2009).

- Opština je sa kategorije kapitalnih investicija izvršila uplate u ukupnom iznosu od 117,384€, za troškove koji pripadaju kategoriji roba i usluga, kao u nastavku:
  - Od dva kapitalna projekta u skladu sa zakonom o budžetu 2019 “Projekti za su finansiranje sa donatorima” i “Su finansiranje projekata sa donatorima”⁶, opština je izvršila sve uplate) upisane u ekonomskom kodu 32055, sprovođenje reforme) u ukupnom iznosu od 117,384€ o zdravstvenoj, društvenoj, prosvetnoj nezi, za obučavanje zdravstvenog osoblja na osnovu sporazuma o saradnji i finansiranju sa NVO⁷. Opština zasniva ovu odluku na nedostatake.

Razlog za ovu situaciju bila su budžetska ograničenja za planiranje dovoljnih fondova kako bi se pokrili potrebnih zahtevi za robama i uslugama prilikom čega je opština pogrešno isplanirala pokrivanje i izvršenje ovih rashoda sa javnih investicija.

- Sa gore navedenog iznosa su takođe izvršene uplate u iznosu od 32,957€ i one su prikazane kao rashodi u kategoriji roba i usluga iako prema njihovoj prirodi pripadaju kategoriji plata i dnevnica. Uplate su izvršene odlukom Predsednika za nadoknađivanje zaposlenih ili za uplatu jubilarnih plata, kao u nastavku:

---

⁶ “Projekat za su finansiranje sa donatorima” -48840, planirana sredstva u iznosu od 60,000€ za 2019 (od 10-BKT), za program planiranje i ekonomski razvoj, a ukupno za period 2019-2021 (prema SOR 3*60,000€), 180,000€. I sa programa 73850- primarne zdravstvene usluge, planirana su sredstva u iznosu od 60,000€ (od 10-BKT) za 2019, prema projektu “Su finansiranje projekata sa donatorima” -48952, a ukupno za period 2019-2021 (prema SOR -3*60,000€), 180,000€.

⁷ Vrednost ovog projekta je 170,519.92€ gde opština učestvuje sa 142,099.92€ i NVO 28,420€ (Human Care), na osnovu javnog poziva iz 30.09.2019.

- Plate za šestoro službenika koji su angažovani kao političko osoblje u ukupnom iznosu od 22,339€, uplaćene su sa kategorije roba i usluga a upisane su i prikazane kao druge intelektualne usluge (ekonomski kod 13440) i kao druge ugovorne usluge. Ovo se desilo jer u organogramu opštine Mamuša nije predviđeno pomoćno osoblje Predsednika, Potpredsednika i Predsedavajućeg Skupštine;
- Plate u iznosu od 5,413€, za jednog zaposlenog u osnovnoj školi "Anadolu" za period februar-decembar 2017, odlukom Predsednika opštine br. 112/19 uplaćene su sa kategorije roba i usluga, odnosno (ekonomski kod 13410). Ovo se desilo jer opština nije imala sredstva i budžetirani broj radnika iako je sačinilo stalne napore u ovom pravcu; i
- Trezor je sa kategorije roba i usluga odlukom Predsednika izvršio jubilarne plate u iznosu od 5,205€, ali ih je evidentirala i prikazala kao usluge obrazovanja i obuke u ekonomskom kodu 13410. Ovo se desilo usled nedostatka budžetskih sredstava gde su izvršene uplate koje su rezultirale sa neadekvatnom klasifikacijom rashoda za ove dve kategorije.

Uticaoj

Uplate koje su izvršene sa neadekvatnih kategorija rezultiraju pogrešnim predstavljanjem troškova u finansijskim izveštajima. Nepravilno izveštavanje podataka za klasifikaciju troškova dovodi korisnike ovih prikazanih informacija u zabludu koji su pogrešno predstavljeni u PFV-u ili utiče na donošenje odluka uprave.

Preporuka B1

Predsednik opštine treba da obezbedi da su preduzete sve potrebne radnje da se zahtevi planiraju i kategorizuju u skladu sa adekvatnim budžetskim izdvajanjima. Ukoliko predviđanja koja su budžetirana zakonom o budžetu nisu usklađena sa prirodom potrošnje i budžetiraju ne usklađuju sa prirodom potrošnje i potrebama opštine, onda se treba izvršiti predestinacija sredstava u cilju obezbeđivanja sredstava za redovnu isplatu troškova. Ovo se treba odraziti u naporima za budžetiranje zahteva po relevantnim ekonomskim kategorijama kao i jačanje kontrole za plaćanje i evidentiranje kao i pravilan prikaz javne potrošnje u GFI.

2.1.1 Prihodi

Prihodi koji su realizovani od strane opštine Mamuša u 2019. godini bili su u iznosu od 60,688€. Oni se odnose na prihod od poreza na imovinu, administrativne takse, putne takse, participacije itd.

Tabela 3. Prihodi (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2019 Prijemi	% prijema 2019	2018 Prijemi	2017 Prijemi
Prihodi	71,069	71,069	60,688	85%	56,177	42,798
Ukupno	71,069	71,069	60,688	85%	56,177	42,798

Pored prihoda prikazanih u tabeli, opština je primila i prihode od policijskih kazni i novčanih kazni u iznosu od 9,295€.

2.1.2 Plate i dnevnice

Završni budžet za 2019 za Plate i Dnevnice bio je u iznosu od 1,057,185€, koji je potrošen 94%. Broj zaposlenih prema budžetu bio je 156 a na kraju godine broj zaposlenih bio je 148⁸. Tokom 2019. godine zaposleni su 18 novih. Testirali smo 70 uzorke za supstancijalne testove u iznosu od 36,029€, kao i 11 uzoraka za testove usaglašenosti.

⁸ U ovaj broj nisu uključeni 19 opštinskih odbornika.

Pitanje A1 – Slabosti u procesu zapošljavanja

Nalaz Na osnovu propisa br. 02/2010 o postupcima zapošljavanja u državnoj službi, član 29. stav 1. predviđa: „KICS⁹ mora pripremiti kratku listu od najmanje tri kandidata. Ako komisija ne može identifikovati najmanje tri odgovarajuća kandidata za uvrštenje u uži izbor, pozicija se mora ponovo objaviti”.

U konkursu dt. 29.07.2019. za radno mesto "Službenik za budžet i finansije 2" (objavljeno za zapošljavanje za četiri službenika u različitim jedinicama¹⁰ u opštini), između ostalih, traženi su kao kriterijumi "Najmanje dve godine profesionalnog radnog iskustva" i "Sertifikati da nisu pod istrage ". Takođe, postavljen je pasus da „Ne kompletirane prijave u skladu sa uslovima konkursa i one koje stignu nakon roka neće se razmatrati“. U ovom konkursu identifikovali smo kako sledi:

- Jedan od tri konkurenta u užem izboru (za zapošljavanje KBF u kancelariji Predsednik opštine i onaj za sektor putne infrastrukture) imao je godinu i po radnog iskustva; i
- U tri od četiri slučaja, oni koji su primljeni / zaposleni na ovom konkursu nisu doneli potvrdu da nisu pod istragom. Nakon identifikacije od strane NKR-a, služba za osoblje ih je zatražila i ove potvrde su primljene 12.12.2019 godine.

Prema izjavama opštinskih zvaničnika, razlog za to bio je nedostatak kvalifikovanih kandidata, nepoštovanje kriterijuma od strane komisije za izbor i službe osoblja da zatraže dokaze u skladu sa konkursom.

Uticaoj Utvrđeni nedostaci mogu rezultirati odabirom nesposobnih kandidata. To povećava rizik da će proces zapošljavanja biti doveden u pitanje ili da se ospori kao proces od zainteresovanih strana kojima nije data šansa da se prijave zbog utvrđenih kriterijuma koji su zapostavljeni prilikom odabira.

Preporuka A1 Predsednik opštine bi trebalo da ojača unutrašnju kontrolu i preduzme neophodne radnje kako bi obezbedio poštovanje svih kriterijuma postavljenih u konkursu prilikom zapošljavanja osoblja. Naprotiv, u nedostatku konkurencije, da se konkurs ponovo objavljuje.

---

⁹ Komisija za izbor civilnih službenika

¹⁰ Direkcija za javne usluge dve (jedna za sektor poljoprivrede, jedna za sektor putne infrastrukture), jedna za direkciju za budžet i finansije i jedna za kancelariju Predsednika opštine

---

2.1.3 Robe i usluge i komunalije

Završni budžet za robe i usluge bio je 254,227€, od njih je potrošeno 253,313€. One se uglavnom odnose na troškove različitih intelektualnih i savetodavnih usluga, medicinskih snabdevanja, reklama itd. Testirali smo 30 uzoraka za supstancijalne testove u iznosu od 79,738€ kao i osam uzoraka za testove usaglašenosti.

Osim pogrešne klasifikacije koja su predstavljena Kod isticanja pitanja, u ovoj oblasti nemamo drugih pitanja.

Dok završni budžet za komunalije bio 30,212€ koji je potrošen 100%.

2.1.4 Subvencije i transferi

Završni budžet za subvencije i transfere je bio 27,844€, a potrošeno je 27,835€. One se odnose uglavnom na subvencionisanje porodilje i za ne javne entitete. Testirali smo šest uzoraka za supstancijalne testove u iznosu od 7,539€ kao i šest uzoraka za testove usklađenosti.

Pitanje A2 – Nedostaci u finansiranju NVO

Nalaz Na osnovu Uredbe MF br. 04/2017 o kriterijumima, standardima i postupcima javnog finansiranja NVO, član 2 stav 6 predviđa: „da davalac finansijske podrške sklopi ugovor sa NVO“.

Opština nije potpisala ugovore sa predstavnicima dve¹¹ NVO koje su koristile subvenciju i finansijsku podršku u iznosu od 4,000 € (u oblasti sporta-omladine-kulture), navodi se u javnom pozivu br.016/2019. od dt. 07/11/2019.

To se desilo kao rezultat nedostatka prethodnog iskustva, jer je opština počela da prvi put primenjuje ovaj propis ove godine.

Uticaj Nepostojanje ugovora sa korisničkom NVO utiče na nepoštovanje osnovnog standarda finansiranja, praćenja, objavljivanja i izveštavanja o subvenciji. Nepoštovanje opštih kriterijuma navedenih u uredbi rizikuje da sredstva predviđena za subvencije ne dostignu cilj ili mogu biti izložena riziku zloupotrebe javnog novca.

Preporuka A2 Predsednik opštine treba da obezbedi da javni apeli za subvencije nevladinim organizacijama podležu opštim obaveznim kriterijumima i da se zaključe ugovori sa odabranim NVO-ima kao korisnicama.

---

¹¹ Vrednost subvencionisanja je u iznosu od 4,000€ za dve uplate od po 2,000€ (Uplata za NVO Mamusha Gonul Eli Demegi kao i uplata, škola fudbala NVO Mamusha Sport).

2.1.5 Kapitalne Investicije

Konačni budžet za kapitalne investicije bio je 751,216€, od čega je potrošeno 661,973€. Oni se uglavnom odnose na obrazovne ustanove, opremu za informacione tehnologije, specijalnu medicinsku opremu i drugu opremu itd. Testirali smo 41 uzorak za značajne testove u vrednosti od 556,031€, kao i 14 uzoraka za testove usaglašenosti.

Pitanje A3 – Realizacija radova u privatnoj imovini

Nalaz Zakon o upravljanju javnim finansijama i odgovornosti br. 03/L-048, odnosno član 17. stav 1. predviđa: „Javni novac će se koristiti samo u odobrene javne svrhe. Nijedan javni autoritet, budžetska organizacija, osoba ili preduzeće ne može pogrešno predstaviti, zloupotребiti, izložiti ili nepravilno koristiti javni novac.

Tokom fizičkog pregleda (u pratnji rukovodioca ugovora i nadzornog tela) radova izvedenih po ugovoru „Popravka i održavanje puteva i kanalizacije u Mamuši“, overeno plaćanje u iznosu od 46,477€ (prijemni izveštaj br. 03/19 od strane menadžera ugovora i situacije - VI od nadzornog tela), investicija, odnosno kupola puteva za ovu situaciju realizuje se u privatnim nekretninama uključujući one koji su prema dokazima zatvoreni putevi unutar dvorišta kuća i isti nisu upotrebljivi i nisu u širem interesu za građane opštine Mamuša.

Razlozi za sprovođenje radova na privatnom vlasništvu su nepoznavanje koraka koje opština treba da preduzme u sprovođenju takvih projekata.

Uticaј Ulaganje javnog novca u privatnu svojinu ne dovodi do javne koristi u interesu građana. Ova investicija je izložena riziku od oštećenja ili čak zabrane eksploatacije, jer ne postoji prethodna formalna saglasnost za dozvolu realizacije takvih projekata od strane vlasnika ovih zemljišta.

Preporuka A3 Predsednik opštine mora da obezbedi da pre sprovođenja radova na projektima koji se protežu duž parcela koje su u privatnom vlasništvu, preduzme potrebne pravne radnje za eksproprijaciju odgovarajućih parcela koje opština vidi u javnom interesu.

Pitanje B2 - Prekoračenje pozicija ugovorenog premera

Nalaz Prema operativnim uputstvima za javne nabavke, stav 61.20, tačke g i h, - Funkcije menadžera projekta su: „Izdati varijacije ili naredbe za promenu ako je potrebno, u skladu sa uslovima i odredbama ugovora“ i „Dati celokupne detalje zatražene izmene ugovora u Odeljenju za nabavke i dobiti odobrenje“.

Iz revizije 41 plaćanja utvrdili smo da je u tri slučaja¹² opština izvršila isplate situacija u iznosu od 11,066 € za pozicije koje su prekoračene uz ugovoreni iznos, ali bez prekoračenja ukupne vrednosti ugovora. Dakle, Nadzorno telo, odnosno menadžer ugovora, nije poštovao pred merenje i predračun kao aneks osnovnog ugovora. On nije poštovao zakonske procedure u slučaju promene-prekoračenja pozicija jer nije zahtevao odobrenje za promenu pozicija od strane rukovodioca nabavke.

Neadekvatno planiranje i projektovanje projekata od strane ugovornog tela dovelo je do promene pozicija unutar ugovorenog premera. Takođe, nedostatak odgovornosti menadžera projekta dovelo je do neuspeha u poštovanju odgovarajućih zakonskih procedura u slučaju prekoračenja pozicija.

Uticaj Prekoračenje unapred utvrđenih pozicija u ugovornom sporazumu bez praćenja zakonskih procedura predstavlja kršenje ugovora i kao takav povećava rizik da Ekonomski operater neće izvoditi radove prema unapred utvrđenim standardima i kvalitetu.

Preporuka B2 Predsednik opštine preko menadžera ugovora treba da osigura da prvobitno ne dozvoli pokretanje bilo kog postupka nabavke u nedostatku izvršnog projekta, niti bi trebalo dozvoliti prekoračenje-promenu prethodno ugovorenih pozicija premera, jer bilo kakva promena izvan zakonskih procedura predstavlja kršenje ugovora.

---

¹² Uređenje parkova i sadnja dekorativnih stabala u Mamuši – Renoviranje parka kod gimnazije i kod osnovne škole i LOT 1, vrednost 8,895.20€; Uređenje parkova i sadnja dekorativnih stabala u Mamuši –Uređenje parkova i metalnih korpi za otpad LOT 3, vrednost 27,834.41€; Uređenje parkova i sadnja dekorativnih stabala u Mamuši –Sadnja stabala u Mamuši LOT 3, vrednost 12,389€

Pitanje A4 - Nepravilnosti u prenosu sredstava sa jednog projekta na drugi

Nalaz	<p>Prema zakonu br. 03 / L-048 o upravljanju javnim finansijama i odgovornosti, odnosno član 30. stav 5 „Bez obzira na ostale odredbe ovog člana, Predsednik opštine, nakon što dobije saglasnost skupštine opštine, može izvršiti prenos iznosa iz neke podele opštinskog budžeta u drugoj dodeli opštinskog budžeta”.</p> <p>U četiri¹³ slučajeva iz 41 revidiranih uzoraka, opština je u nedostatku dovoljnih budžetskih sredstava izvršila plaćanja u iznosu od 16,088€ koristeći sredstva drugih projekata¹⁴. Ove isplate nisu obezbeđene uz prethodnu saglasnost Skupštine opštine za redovan prenos budžetskih izdvajanja. Isplata plaćanja je izvršena iz budžetskih viškova drugih projekata samo po odluci Predsednik opštine.</p> <p>Razlog za nepoštovanje postupka je neadekvatno planiranje projekata, nepažnja i ograničeno vreme za praćenje ovog postupka, jer su te isplate izvršene krajem godine.</p>
Uticaoj	<p>Nepoštovanje zakonske procedure utiče na smanjenje transparentnosti da bi se opravdala važnost potrebe za prenosom sredstava, kako bi se bolje regulisali raspoloživi resursi i njihova odredišta u korist građana.</p>
Preporuka A4	<p>Predsednik opštine mora da obezbedi da pre odluke o prenosu sredstava sa jednog projekta na drugi, potrebno je prethodno odobrenje Skupštine opštine.</p>

2.2 Kapitalna i ne kapitalna imovina

Prikazana vrednost u GFI kapitalnih imovina je 735,245€, ne-kapitalnih imovina je 26,020€, i zaliha 15,463€. Testirali smo 54 uzoraka za supstancijalne testove u iznosu od 418,005€ kao i pet uzoraka za testove usklađenosti.

---

¹³ Plaćene za: Popravak i održavanje puteva i kanalizacije u Mamuši u iznosu od 11,599€, 685.16€, 2,599.26€ i 1,204.88€.

¹⁴ Uplaćeno sa: Kod projekta 48944, most i zaštitni zid reke Topllua 11,599€; Kod projekta 89854, Otvaranje bunara (685.16€); Kod projekta 48943, Projekat pošumljavanja u erozionim zonama 2,599.26€ i Kod projekta 45810, Izgradnja garaže za vozila vatrogasne brigade 1,204.88€.

Pitanje A5 – Slabosti u registraciji imovine i popisu imovine

Nalaz

Član 6 tačka 3 Uredbe br. 02/2013 o upravljanju finansijskom imovinom predviđa da „Kapitalna imovina mora biti registrovana u ISFUK-u, dok nekapitalna imovina i zalihe moraju biti registrovani u sistemu e-imovina“. Član 19 tačka 4.7 predviđa da se izveštaj o inventaru mora izvršiti pre pripreme GFI-a, tako da komisija inventarizacije ima mogućnost da uporedi stanje zaliha sa situacijom u evidenciji nefinansijske imovine. Takođe, član 20. predviđa: „Budžetska organizacija mora da proceni nefinansijsku imovinu da bi dokazala ekvivalentnost nefinansijske imovine sa organizacijom, fizičkim uslovima i mogućnošću da je koristi u drugim jedinicama organizacije.“ Što se tiče upravljanja imovinom, identifikovali smo na sledeći način:

- Registri imovine se ne smatraju potpunim jer je opština započela postupak registracije imovine početkom 2019. godine za imovinu kupljenu tek tokom ove godine, a druga imovina u vlasništvu opštine iz prethodnih godina još nije registrovana. Takođe, u devet slučajeva od 54 testirana uzorka, imovina kupljena tokom ove godine u vrednosti od 12,916€, nije evidentirana u računovodstvenim evidencijama. Ovi registri ne uključuju zemljišta, objekte (škole, CPM, opštinske objekte itd.) koje opština poseduje.

Promena službenika za imovinu i u nekim periodima njegovo odsustvo, kao i nespremnost rukovodstva, uticali su na to da se imovina ne upiše u odgovarajuće registre ili da se ovo pitanje prenese iz godine u godinu.

- Iako je komisija za inventarizaciju podnela izveštaj o popisu imovine, nije uskladila podatke o popisu sa evidencijom službenika imovine; kao i
- Po završetku godine, opština je uspostavila komisiju za procenu imovine kao potreba koja proizilazi iz izveštaja o inventaru nefinansijske imovine, koja nije uspela da završi posao na vreme.

Razlog za ne usklađivanje registara bio je nedostatak informacija da bi se tako nešto trebalo dogoditi, a nedostatak dokaza ili imovinskih knjiga iz prethodnih godina onemogućavalo je njihovo usaglašavanje, kao i nepažnja rukovodstva odgovornog za blagovremeno odobrenje komisije za procenu imovine.

Uticaj Registracija imovine kupljene samo tokom ove godine (čak i ne cele), ali ne i one u vlasništvu opštine utiče na potcenjivanje imovine. Takođe, neusklađenost stanja inventara sa onim evidentiranim u registrima imovine povećava rizik od zloupotrebe, gubitka ili otuđenja imovine. Utvrđeni nedostaci takođe odražavaju nepravedno prikazivanje imovine u GFI-u.

Preporuka A5 Predsednik opštine treba da obezbedi da se uspostavi efikasan postupak registracije imovine tako da su registri kompletni i pružaju tačne informacije u svrhu fer izveštavanja i adekvatnog upravljanja imovinom kojom raspolaže opština. Predsednik opštine bi takođe trebalo da obezbedi blisku saradnju između službenika za imovinu i komisije za popis, da uskladi izveštaj o inventaru i računovodstvenu evidenciju i da pravovremeno formira komisije za procenu, kako bi se tačno odrazilo tačno stanje imovine u GFI.

Pitanje B3 - Nedostatak internih pravila i postupaka za upravljanje imovinom

Nalaz Prema Uredbi 02/2013 o upravljanju finansijskom imovinom, odnosno članom 4. stav 1. „Glavni administrativni službenik odgovoran je za odobravanje internih pravila i postupaka za evidentiranje, skladištenje i otuđenje nefinansijske imovine”.

Opština još nije izradila uredbe i interne procedure za upravljanje imovinom. Razlog za ne pokretanje i odobravanje internih propisa i procedura bio je nemar odgovornog rukovodstva.

Uticaj Nepostojanje internih procedura za očuvanje i otuđenje imovine može uticati na to da se imovinom opštine ne upravlja na pravilan način i da se ne prikazuje pravilno u finansijskim izveštajima.

Preporuka B3 Predsednik opštine mora osigurati izradu internih pravila i postupaka za evidenciju, skladištenje i odlaganje nefinansijske imovine u skladu sa Uredbom 02/2013.

2.3 Tretiranje gotovog novca i njegovih ekvivalenata

U ovom poglavlju revizor se bavio prikupljanjem prihoda do 10€ i deponovanjem tih prihoda u banci.

Pitanje B4 – Odloženo deponovanja novca u banci

Nalaz Član 11 Finansijske uredbe 03/2010 o prihodima kaže da: „Novac prikupljen u iznosu do 10€ iz blagajna BO-a na kraju dana mora biti deponovan (na službenim bankovnim računima), ukupno za svaku vrstu prihoda sa zbirnom fakturom sa UNIREF identifikacionim brojem “. Ni ove godine opština nije na vreme uplatila novac prikupljen od prihoda putem kase na bankovni račun. Novac prikupljen od 02.10.2019 do 29.11.2019 u iznosu od 300€, deponovan je na račun opštine 02.12.2019 ili sa 58 dana kašnjenja.

Prema opštinskim zvaničnicima, takva pojava se dešava zato što je nemoguće svakodnevno deponovati sredstva, kao rezultat nedostatka sitnih sredstava u blagajni i nedostatka finansijskih institucija u opštini.

Uticaj Zadržavanje novca u blagajni otežava upotrebu javnog novca. Odgođeno deponovanje prihoda na službenom računu takođe odražava nepravedno prijavljivanje prihoda prema vremenskom periodu, jer je period prijema javnog novca ranije, u poređenju sa periodom registracije i izveštavanja o tim prihodima.

Preporuka B4 Predsednik opštine osigurava da će biti primenjeni zakonski uslovi za blagovremeno deponovanje prihoda prikupljenih preko kase od strane nadležnih službenika.

2.4 Potraživanja

BO u GFI-u 2019 je obelodanila potraživanja u iznosu od 154,844€. Ova vrednost se sastoji od neprihvaćenog prihoda od poreza na imovinu u iznosu od 104,886€ i takse na firmu 49,958€.

Pitanje B5 - Neefikasno upravljanje potraživanjima

Nalaz Opština nema definisan plan u vezi sa naplatom potraživanja od svojih dužnika. Opština nije naplatila porez na firmu u iznosu od 51,794€ za 76 preduzeća naplaćenih u prethodnim godinama. Tokom 2019. godine, samo su dva preduzeća obaveštena i naplaćena poreza, dok je samo jedno od njih platilo dug u iznosu od 2,040€. Dakle, ni u jednom drugom slučaju opština nije preduzela konkretne akcije za prikupljanje prihoda ili da natera dužnike da ispune obavezu prema opštini.

Uzrok takve pojave je nedostatak adekvatnih mehanizama od strane opštine za prikupljanje ovih prihoda i nedovoljna kompetentnost odgovornog osoblja.

Uticaoj Nedostatak mehanizama i efikasnosti naplate duga od strane dužnika može da stvori probleme u ispunjavanju plana potrošnje, dok njihova starost sve više smanjuje verovatnoću da će dugovi biti naplaćeni.

Preporuka B5 Predsednik opštine treba da obezbedi aktivno razmatranje svih mogućih opcija, postavljajući politike, propise i druge mehanizme kako bi se povećala efikasnost u naplati potraživanja. Takođe, sve mere treba razmotriti u skladu sa zakonom, protiv dužnika koji ne izvršavaju svoje obaveze.

2.5 Obaveze

2.5.1 Neizmirene obaveze

Izveštaj neizmirenih obaveza na kraju 2019 godine je 1,035€. Ove obaveze su prenete za isplatu u 2020 godini.

2.5.2 Kontingentne obaveze

Izveštaj kontingentnih obaveza prema snabdevačima na kraju 2019 godine je 6,240€.

2.5.3 Ugovorne obaveze

Na osnovu informacija dobijenih od nadležnih zvaničnika za 2019. godinu, Opština Mamuša nije imala ugovornih obaveza.

2.6 Funkcija unutrašnje revizije

Opština ne ispunjava kriterijume za osnivanje JUR. Član 5. tačka 4. Uredbe br. 01/2019 o uspostavljanju i primeni funkcije unutrašnje revizije u subjektu javnog sektora obavezuje BO koja ne ispunjava kriterijume za uspostavljanje UR-a da podnese zahtev za reviziju u JUR pri MF do kraja meseca novembar svake tekuće godine.

Dana 24.10.2019. Opština je podnela zahtev za unutrašnju reviziju Jedinici za unutrašnju reviziju u MF. JUR je primila zahtev iz MF-e ali do kraja revizije od strane NKR-a, ova revizija još uvek nije završena.

3 Napredak u sprovođenju preporuka

Naš revizorski izveštaj za GFI-e za Opštinu Mamuša za 2018. godinu rezultirao je sa 12 preporuka. Opština je pripremila akcioni plan u kome je opisano kako da primenjuju date preporuke.

Opština je kasno podnela prvi izveštaj o napretku u primeni preporuka (14. februara 2020.), gde bi se prema zahtevima Uredbe o radu za sprovođenje revizorskih i akcionih planova trebalo dostaviti 30. septembra 2019. Opština nije uspeła da podnese drugi izveštaj koji je trebao da se podnese 15 marta 2020.

Do kraja revizije za 2019. sprovedene su četiri preporuke, pet još nije sprovedeno i tri su zatvorene ne primenjene preporuke. Za potpuniji opis preporuka i njihovog postupanja pogledajte Tabelu 4 (ili Tabelu preporuka).

Ovaj Izveštaj je prevod sa originalne verzije na albanskom jeziku. U slučaju nedoslednosti provladava verzija na albanskom jeziku.

Tabela 4. Rezime preporuka iz prethodne godine i 2019. godine

Br.	Oblast Revizije	Preporuke iz 2018 godine	Preduzete akcije	Status
1	GFI	Predsednik treba da osigura da se izvrši analiza radi utvrđivanja razloga za naglašavanje pitanja. Treba poduzeti aktivnosti za rešavanje važnih slabosti na sistematičan i pragmatičan način kako bi se eliminisale slabosti u pravilnoj klasifikaciji rashoda objavljenih u isticanju pitanja i mišljenja revizije. Predsednik takođe treba da obezbedi da su uspostavljeni delotvorni procesi koji potvrđuju da se plan izrade GFI 2019 bavi svim pitanjima koja se odnose na pravednost i pošteno objavljivanje imovine, potraživanja i prikazivanje troškova. Ovo bi takođe trebalo da uključi reviziju nacrtu GFI od strane menadžmenta, sa posebnim fokusom na područja visokog rizika i/ili oblasti u kojima su identifikovane greške u prethodnim godinama. Izjava Glavnog administrativnog i finansijskog službenika ne treba da se dostavi ukoliko nisu primenjene sve neophodne kontrole na nacrt GFI-a.	Revizor je i ove godine utvrdio pogrešnu klasifikaciju rashoda	Preporuka nije implementirana.
2	Prihodi	Predsednik treba da obezbedi da verifikacija opštinske imovine bude izvršena kako je predviđeno zakonom, tako da se u bazu podataka integrišu sve eventualne promene u raspoloživu oporezivu imovinu i takođe uspostavlja proverljive kontrole kako bi se obezbedila efikasna naplata prihoda, uključujući i utvrđivanje pravične procene poreske obaveze u skladu sa pravilima i činjeničnim stanjem na terenu.	Opština je preduzela mere da verifikuje imovinu i smanji primarno stanovanje.	Implementirana preporuka.
3	Plate i dnevnice	Predsednik treba da razmotri dalje pitanje ovih isplata, u MJU i MF ili da obezbedi preispitivanje mogućnosti da se ovi službenici prenose u institucije u kojima rade ili da se kompletiraju njihovi dosijeji u opštini kako bi se uspostavila pravna osnova za nadoknadu plata.	Ova preporuka biće regulisana novim zakonom o platama.	Zatvorena nesprovedena preporuka.
4	Plate i dnevnice	Predsednik treba da osigura da direktori obrazovnih institucija kompletiraju dokaze o radnom iskustvu kako bi uspostavili pravnu osnovu za izvršavanje dodatka na osnovu iskustva.	Revizor smatra da je preporuka sprovedena.	Implementirana preporuka.

5	Subvencije i transferi	Predsednik treba da obezbedi uredbu o procesu subvencija za sve aktivnosti, i koja jasno definiše kriterijume za subvencije i ista treba da bude odobrena u Skupštini Opštine.	Opština je izradila Uredbu o uslovima, kriterijumima i procedurama za dodelu subvencija br. 01 / 003-19.	Implementirana preporuka.
6	Kapitalne investicije	Predsednik treba da obezbedi da su izvršni projekti prvobitno održivi i dobro planirani, tako da se ne dozvole prekomerne promene u pozicijama unapred dogovorenih mera. U suprotnom, bilo kakva izmena van zakonskih postupaka predstavlja kršenje ugovora ako se prethodno ne obezbedi odobrenje od menadžera nabavke i GAS-a	Revizor smatra da opština nije preduzela mere za sprovođenje ove preporuke.	Preporuka nije implementirana.
7	Kapitalna i ne kapitalna imovina	Predsednik treba da osigura da se sveobuhvatni proces registracije imovine nastavi i u okviru optimalnog roka i da po završetku procesa pripremi konačni izveštaj o stanju imovine, koji treba da bude usklađen sa računovodstvenim registrom opštine. Zahtevi u vezi sa njihovom registracijom i održavanjem treba da se primenjuju u celini, da bi se obezbedila tačna evidencija inventara, svi prilivi/odlivi pokretne imovine u vrednosti ispod 1,000 evra koji će se izvršiti kroz sistem E-imovine i da obezbedi izradu internih pravila i procedura za evidentiranje, čuvanje i otuđenje ne finansijske imovine.	Opština je započela sa registracijom imovine, ali revizor ocenjuje da u ovoj oblasti postoje očigledni nedostaci.	Preporuka nije implementirana.
8	Tretiranje gotovine i njenih ekvivalenata	Predsednik treba da osigura da su kontrole uspostavljene i funkcionišu na osnovu zakonskih zahteva i blagajnici ili nadležni službenici koji prikupljaju javni novac kao prihod da ih deponuju u predviđenim zakonskim rokovima.	Opština još uvek nije preduzela mere za sprovođenje finansijske uredbe 03/2010.	Preporuka nije implementirana.
9	Potraživanja	Predsednik treba da osigura da se aktivno razmotre sve moguće opcije postavljanjem politika, propisa i drugih mehanizama kako bi se povećala efikasnost naplate potraživanja. Takođe je potrebno razmotriti sve mere u skladu sa zakonom, prema dužnicima koji ne ispunjavaju svoje obaveze.	Ni ove godine, opština nije primenila mere za	Preporuka nije implementirana.

			smanjenje potraživanja.	
10	Neizmirene obaveze	Predsednik treba da ojača kontrole u procesu upravljanja isplatama kako bi osigurao da se fakture plaćaju u zakonskom roku.	Opština je preduzela mere za sprovođenje.	Implementirana preporuka.
11	Sistem unutrašnje revizije	Predsednik treba da obezbedi poštovanje zakonskih zahteva, odnosno da regrutuje jednog internog revizora. Ako ovaj zahtev ne može da se ispuni, onda usluge interne revizije treba obavljati Ministarstvo finansija ili bilo koji drugi javni subjekat. Služba za reviziju bi podržala menadžment u donošenju odluka i eliminisala slabosti.	Ova situacija nije sprovedena zbog zakonskih izmena.	Preporuka zatvorena ne implementirana.
12	Menadžersko izveštavanje, polaganje odgovornosti i upravljanje rizikom	Predsednik treba da osigura da se izvrši pregled kako bi se odredio oblik finansijskog i operativnog izveštavanja višem rukovodstvu, iz kojeg se mogu izdvojiti sve relevantne informacije koje utiču na kvalitet i pravovremeno donošenje odluka u upravljanju. Budžetski tokovi, uključujući prihode i rashode, i sprovođenje plana nabavke treba da budu predmet redovnog izveštavanja i pregleda od strane menadžmenta.	Opština je preduzela nekoliko koraka da sastavi plan rizika, ali ne postoji konkretan plan za njegovo upravljanje.	Preporuka zatvorena ne implementirana.
Br	Oblast revizije	Preporuke iz 2019 godine		
1	Planiranje i izvršenje budžeta	Predsednik opštine treba da obezbedi da su preduzete sve potrebne radnje da se zahtevi planiraju i kategorizuju u skladu sa adekvatnim budžetskim izdvajanjima. Ukoliko predviđanja koja su budžetirana zakonom o budžetu nisu usklađena sa prirodom potrošnje i budžetiraju ne usklađuju sa prirodom potrošnje i potrebama opštine, onda se treba izvršiti predestinacija sredstava u cilju obezbeđivanja sredstava za redovnu isplatu troškova. Ovo se treba odraziti u naporima za budžetiranje zahteva po relevantnim ekonomskim kategorijama kao i jačanje kontrole za plaćanje i evidentiranje kao i pravilan prikaz javne potrošnje u GFI.		
2	Plate i Dnevnice	Predsednik opštine bi trebalo da ojača unutrašnju kontrolu i preduzme neophodne radnje kako bi obezbedio poštovanje svih kriterijuma postavljenih u konkursu prilikom zapošljavanja osoblja. Naprotiv, u nedostatku konkurencije, da se konkurs ponovo objavljuje.		
3	Subvencije i transferi	Predsednik opštine treba da obezbedi da javni apeli za subvencije nevladinim organizacijama podležu opštim obaveznim kriterijumima i da se zaključe ugovori sa odabranim NVO-ima kao korisnicama.		

4	Kapitalne Investicije	Predsednik opštine mora da obezbedi da pre sprovođenja radova na projektima koji se protežu duž parcela koje su u privatnom vlasništvu, preduzme potrebne pravne radnje za eksproprijaciju odgovarajućih parcela koje opština vidi u javnom interesu.
5	Kapitalne Investicije	Predsednik opštine preko menadžera ugovora treba da osigura da prvobitno ne dozvoli pokretanje bilo kog postupka nabavke u nedostatku izvršnog projekta, niti bi trebalo dozvoliti prekoračenje-promenu prethodno ugovorenih pozicija predmeta, jer bilo kakva promena izvan zakonskih procedura predstavlja kršenje ugovora.
6	Kapitalne Investicije	Predsednik opštine mora da obezbedi da pre odluke o prenosu sredstava sa jednog projekta na drugi, potrebno je prethodno odobrenje Skupštine opštine.
7	Kapitalna i ne kapitalna imovina	Predsednik opštine treba da obezbedi da se uspostavi efikasan postupak registracije imovine tako da su registri kompletni i pružaju tačne informacije u svrhu fer izveštavanja i adekvatnog upravljanja imovinom kojom raspolaže opština. Predsednik opštine bi takođe trebalo da obezbedi blisku saradnju između službenika za imovinu i komisije za popis, da uskladi izveštaj o inventaru i računovodstvenu evidenciju i da pravovremeno formira komisije za procenu, kako bi se tačno odrazilo tačno stanje imovine u GFI.
8	Kapitalna i ne kapitalna imovina	Predsednik opštine mora osigurati izradu internih pravila i postupaka za evidenciju, skladištenje i odlaganje nefinansijske imovine u skladu sa Uredbom 02/2013.
9	Tretiranje gotovog novca	Predsednik opštine osigurava da će biti primenjeni zakonski uslovi za blagovremeno deponovanje prihoda prikupljenih preko kase od strane nadležnih službenika.
10	Potraživanja	Predsednik opštine treba da obezbedi aktivno razmatranje svih mogućih opcija, postavljajući politike, propise i druge mehanizme kako bi se povećala efikasnost u naplati potraživanja. Takođe, sve mere treba razmotriti u skladu sa zakonom, protiv dužnika koji ne izvršavaju svoje obaveze.

Dodatak I: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR

(odlomak od MSVIR 200)

Vrsta mišljenja

147. Revizor treba da izrazi **jedno ne-modifikovano mišljenje revizije ukoliko** se zaključi da su finansijski izveštaji pripremljeni, sa svih materijalnih gledišta u skladu sa važećim finansijskim okvirom.

Ukoliko revizor zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalnih grešaka, revizor treba da izmeni mišljenje revizije na izveštaju revizora u skladu sa odeljkom "Određivanje vrste modifikacije mišljenja revizora".

148. Ukoliko finansijski izveštaji pripremljeni u skladu sa zahtevima okvira prikazivanja, ne postignu pravično prikazivanje, revizor treba da razmotri pitanje sa menadžmentom, i na osnovu zahteva primenljivog okvira finansijskog izveštavanja i načina na koji je to pitanje rešeno, da odredi da li je neophodno da se izmeni mišljenje revizije.

Modifikacije mišljenja revizije na revizorskom izveštaju

151. Revizor treba da modifikuje mišljenje revizije na revizorskom izveštaju ukoliko se zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalno pogrešnih prikazivanja. Revizori mogu dati tri vrste modifikovanih mišljenja revizije: kvalifikovano mišljenje, protivno mišljenje i odricanje od mišljenja.

Određivanje vrste modifikacije koje se čini revizorskom mišljenju

152. Odluka o tome koja vrsta modifikovanog mišljenja je prikladna, zavisi od:

prirode pitanja koje je dovelo do modifikacije – što podrazumeva, da li su finansijski izveštaji sadrže materijalno pogrešna prikazivanja ili, u slučaju da je bilo nemoguće prikupiti dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, mogu sadržati materijalno pogrešna prikazivanja; i sud revizora o rasprostranjenosti uticaja ili mogućih uticaja pitanja na finansijskim izveštajima.

153. Revizor treba da izrazi **kvalifikovano mišljenje ukoliko**: (1) nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih i prikladnih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne, ali nisu rasprostranjene, na finansijskim izveštajima; ili (2) revizor nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži jedno mišljenje revizije, ali zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne ali ne i rasprostranjene.

154. Revizor treba da izrazi **protivno mišljenje ukoliko**, nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne i rasprostranjene na finansijskim izveštajima.

155. Revizor treba da izrazi **odricanje od mišljenja ukoliko**, pošto nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži mišljenje revizije, revizor zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne i rasprostranjene. Ukoliko nakon prihvatanja angažovanja, revizor postaje svestan da je menadžment nametnuo ograničenje na delokrug revizije za koju revizor smatra da će verovatno dovesti do potrebe izražavanja kvalifikovanog mišljenja ili odricanje od mišljenja o finansijskim izveštajima, revizor treba da zahteva od menadžmenta da ukloni to ograničenje.

156. Ukoliko revizor daje modifikovano mišljenje, revizor će takođe modifikovati naslov kako bi odgovarao vrsti izraženog mišljenja revizije. MSVIR 1705 pruža dodatna uputstva o specifičnom jezičnom izražavanju koje će se koristiti kada se izdaje mišljenje i kada se opisuje odgovornost revizora. Takođe sadrži ilustrovane primere izveštaja.

Paragrafi Isticanja Pitanja i paragrafi Ostalih Pitanja na revizorskom izveštaju

157. Ukoliko revizor smatra potrebnim da skrene pažnju na pitanje prikazano ili obelodanjeno na finansijskim izveštajima koja je od velikog značaja za njihovo razumevanje finansijskih izveštaja, ali postoje dovoljno prikladnih dokaza da to pitanje nije materijalno pogrešno prikazano na finansijskim izveštajima, revizor će u revizorskom izveštaju uključiti jedan paragraf o Isticanju Pitanja. Isticanje Pitanja se treba odražavati samo na informaciju prikazanu ili obelodanjenu na finansijskim izveštajima.

158. Paragraf o isticanju pitanja treba:

- da se uključi odmah nakon mišljenja revizije;
- da koristi naslov "Isticanje Pitanja" ili neki drugi prikladni naslov;
- da uključi jasnu referencu na pitanje koje se ističe i da naznači gde se mogu naći relevantna obelodanjivanja na finansijskim izveštajima koja u potpunosti opisuju to pitanje; i
- ukazati da revizorsko mišljenje nije modifikovano u odnosu na istaknuto pitanje.

159. Ukoliko revizor smatra neophodnim da komunicira određeno pitanje, osim onih koje su predstavljene ili obelodanjene u finansijskim izveštajima, koja po prosudi revizora je važna za korisniku cilju shvatanja revizije, a pod uslovom da to nije zabranjeno zakonom ili pravilima, treba da se pripremi paragraf sa naslovom "Ostala Pitanja", ili nekim drugim pogodnim naslovom. Ovaj paragraf treba da se pojavi odmah iza mišljenja i nakon svakog pasusa kod Isticanja Pitanja.

Dodatak II: Pismo potvrđivanja

Republika e Kosovës – Kosova Cumhuriyeti
Republika Kosova – Republic of Kosovo

Mamuša Belediyesi – Komuna e Mamushës
Opština Mamuša – Municipality Of Mamusa

	Republika e Kosovës-Kosova Cumhuriyeti Republika Kosovo-Republic of Kosovo	
Çikis - Dalëse - Izlazna - Outgoing		
02	No.Nr. 124-20	
Tarih/Dt		23.06.2020

LETËR E KONFIRMIMIT

Për pajtueshmërinë me të gjeturat e Auditorit të Përgjithshëm në Raportin e auditimit për vitin 2019 dhe për zbatimin e rekomandimeve

Për: Zyrën Kombëtare të Auditimit

Të nderuar,

Përmes kësajshkrese, konfirmoj se:

- kam pranuar draft raportin e Zyrës Kombëtare të Auditimit për auditimin e Raportit/Pasqyrave Financiare të Komunës së Mamushës, për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2019 (në tekstin e mëtejme “Raporti”);
- pajtohem me të gjeturat dhe rekomandimet dhe nuk kam ndonjë koment për përmbajtjen e Raportit; si dhe
- brenda 30 ditëve nga pranimi i Raportit final, do t’ju dorëzoj një plan të veprimit për zbatimin e rekomandimeve, i cili do të përfshijë afatet kohore dhe stafin përgjegjës për implementimin e tyre.

z. Abdulhadi Krasniç
Kryetar i Komunës,

Data: 23.06.2020, Mamushë

